

દેવેન્દ્ર દિપમાળા

અને

દિક્ષામોત્સવ.

પ્રથમ ભાગ.

રચનાર

અને

પ્રસિદ્ધ કરનાર,

શા. નાનજી કરમચંદ છત્રાશા.

અમદાવાદ

મામાની હવેલીમાં યુનાઇટેડ પ્રિન્ટીંગ અને
જી. એ. કંપની “લિમિટેડ”ના પ્રેસમાં
રણછોડલાલ ગંગારામે છાપ્યો.

સંવત ૧૯૪૫.

સને ૧૮૮૬.

કિંમત ૪ આના.

દેવેન્દ્ર દિપમાળા

અને

દિક્ષામોત્સવ.

પ્રથમ ભાગ.

રચનાર

અને

પ્રસિદ્ધ કરનાર.

શા. નાનજી કરમચંદ છત્રાશા.

અમદાવાદ

મામાની હવેલીમાં યુનાઇટેડ પ્રિન્ટીંગ અને
૪૦ એ૦ કંપની “લિમિટેડ”ના પ્રેસમાં
રણછોડલાલ ગંગારામે છાપ્યો.

સંવત ૧૯૪૫.

સને ૧૮૮૬.

કિંમત ૪ આના.

અર્પણ પત્ર.

પૂણ્ય પ્રભાવક સુતા ધર્માનુરાગી.
ભાઈશ્રી મોતીચંદ વી. ઝીણા.
ધોરાજી, નીવાસ છત્રાસા.

આપની પરમાર્થ કાર્ય પર હ્રદયેશાં સુદ્રષ્ટી
છે. તેવીને તેવીજ દીન પ્રતીદીન રહેવા આ-
શીર્ષ આપતાં આ લઘુ પુસ્તક અર્પણ કરું-
છઉં તે સ્વીકારશે.

લી. નાનજી કરમચંદ.

આશ્રય પત્ર, અને ગ્રંથ મુળોત્પત્તિ.

સાહેબો હું ગયા કારતીગ માસમાં આપણા પરમપુજ્ય
હાલંત મુનીશ્વર શ્રીજી દેવજી સ્વામીને વંદણા કરવાના
કાર્ય પ્રસંગે મંગળાપુર (માંગરોળ) ગયેલ ત્યાં એક પક્ષવા-
ડીયું રોકાતાં બરવખાણ વાણીમાં બરાએલા સુસેષ શ્રા-
વકભાઈએ અને આવીકાયાનુ સમક્ષ દીન પ્રતીદીન
આપેલું વીસ્તારવાળું બાષણ અને સદરહુ બાષણપર આ-
કર્ષણ થએલી શ્રાવકભાઈએની રચા એમ જણાંણી કે
આલેલા બાષણનું એક પુસ્તક તૈયાર કરી છપાવી ઝાઝે-
રમાં મુકવું.

એ પરથી તમામ બાષણનો અર્ક (સારાંસ) એવી લઈ
પુસ્તક તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. અથ ઈતી દાખલ ક-
રવાથી ઘણાજ વીસ્તારવાળું પુસ્તક થઈ જવાની ધાસ્તીને
આતર તેમ કરવામાં આવ્યું છે.

પુસ્તકનું નામ દેવેદ્ર દીપમાળા રાખવામાં આવ્યું છે જેની
સીકતાને માટે દેવેદ્ર એ શબ્દની વ્યુત્પત્તિ કરતાં આપણા
મુગટમણી શીરતાજ રૂપીશ્વર શ્રીજી દેવજી સ્વામી એમ
સામેતી થઈ શકે છે. દીપમાળાને માટે ખુલો અર્થ છે.
કારણ શેઠી નીકળે તેવી માળા અને દીક્ષામૈત્રસવનું વ-
ર્ણન કરવામાં આવેલ છે. માટે એ શબ્દ ત્યાં ધારણ
કરવામાં આવ્યો છે.

આ પુસ્તકની છપામણી ખર્ચમાં માંગરોળના સુસેથુ
 આવશે તરફથી સારો આશય મળ્યો છે. એટલે તેમનો
 ઉપકાર કોઈ પ્રકારથી ભૂલી જવો ઉચીત નથી.

શીરૂયાત.

મંગળાચરણ.

કુહો.

મંગળ કરેન બીધન હરેન, શરેનપે ધરત હું શીશ;
શિષ્ય સહાયક શબ્દમાં, ખારેન ધરેન નામીધ.

૧

છંદ છપય.

મંગળ કરેનહી શરેન તરેન તારેનશૈ તરના,
ધરના ધ્યાન સુ સ્તાન બ્યાન અથામત ખરના;
ભર્ના ખર્ન બંડોળ કોલ કરાર કરે દીના,
ચિના તત્વ સુખરૂપ અનુપમ એન લખીના;
દીન દીનેશ બઢતો બઢત ચઢત ખાર અશરેન શરેન,
નમન નમન નીચદીન નમન જ્ય જ્ય જ્ય મંગળ કરેન.

અરીહંતાષ્ટક છંદ ત્રીભંગી.

જ્ય જ્ય જ્યવંતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા,
નીત્ય ભક્ત નમંતા કૃષ્ણ દમંતા ગુણી ગણંતા ગુણવંતા;
પ્રીત પાપ પડંતા વાર ચડંતા જલ તોડંતા છોડંતા,
ઝો-હીં અહંતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા. ૧
વીકટ કષ્ટ ટળંતા વૈરી બળંતા મીત્ર મળંતા વીતવંતા,
નિજ ભક્ત રક્ષંતા ભૂત ભક્ષંતા જોમય ક્ષંતા જવંતા;
જ્વરે સર્વ અસંતા હૃદય અસંતા નામ જપંતા સાહંતા,

ઔ-હીં અર્હતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા, ૨
 કુષ્ટ દષ્ટી લાગંતા કષ્ટ ભાગંતા પ્રભુ જાગંતા જાપંતા,
 મન પ્રમ્ન યાવંતા રિધ્ય આવંતા ગુણ ગાવંતા આવંતા;
 ભક્ત વાટ વટંતા નામ રટંતા ચૈર હટંતા ભટકંતા,
 ઔ-હીં અર્હતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા. ૩
 જપ જાડુ કીલંતા મુષ્ટ ખીલંતા જરં જીલંતા તે સંતા,
 સર્વ જોડ જળંતા આપ હલંતા સુખ મળંતા અત્યંતા;
 દારીદ્ર ડરંતા કંપા કરંતા રાજ્ય રહંતા ભક્તંતા,
 ઔ-હીં અર્હતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા. ૪
 ભંડોલ ભરંતા મોજ મળંતા કાજ કરંતા નીત્યંતા,
 ધર્મ ધ્યાન કરંતા આત ધરંત રણં હલંતા જીત્યંતા;
 સ્નેહ જોત જળંતા કષ્ટ ટળંતા રાજ્ય કુળંતા વસયંતા,
 ઔ-હીં અર્હતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા. ૫
 ઈચ્છીત પુરંતા જૈરી જીરંતા કુષ્ટ ફરંતા યાવંતા,
 વસુ વૈરી વસયંતા રોગ ખસયંતા વીખન સયંતા જનંતા;
 દ્રષ્ટી મુખ ટળંતા પાપ ખળંતા બાલ ભરંતા ભક્તંતા,
 ઔ-હીં અર્હતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા. ૬
 પ્રીત પાઠ પઢંતા ખીત ખટંતા સ્વારી ચટંતા આવંતા,
 સર્વ ક્લેશ કીલંતા પીડ પીલંતા સુખ મીલંતા જયવંતા;
 ત્રીકાળ જપ્યંતા પાપ ખપ્યંતા કષ્ટ કાપ્યંતા અર્હતા,
 ઔ-હીં અર્હતા ગુણ અનંતા ભાગત ચીંતા ભગવંતા. ૭
 નાંનજી નીત્યંતા સ્તુતી કરંતા શીધ યાવંતા જાપંતા,
 ભુનિધિ લક્ષણતા વિક્રમ સવંતા અધના કહંતા માસંતા;

તૃતીયે સુમંતા તીથો રહંતા મંદ મળંતા વારંતા,
 ઓ-હી અહંતા ગુણ અનંતા ભાગત અંતા ભગવંતા. ૮
 ગુરુરાજ વર્ણન, કુહા.

શુભ આવકને આવિકા, તન મન રાખો ધીર;
 ભાષણ પત્ર વંચાય છે, થાશે નહીં અધીર. ૧

હંસ બગ એક રૂપમાં, પરિક્ષા કરો સધીર;
 ક્ષીર નાર જુદાં થશે, થાશે નહીં અધીર. ૨

સુવર્ણ ને પીતળતણો, સરખો રંગ શરીર;
 અત્તી અડધાથી શ્યામતા, થાશે નહીં અધીર. ૩

ધીરજ ધારી બેશીયે, અવણ ધરી સુખકાર;
 ગુરુ વીવેચન વાંચતાં, પડશે અમૃત ધાર. ૪

ધાર પડે તે ધારશે, સેશે સુખ અનંત;
 નહીતો રખડે નારકી, ભાખ્યું છે ભગવંત. ૫

અહો પ્રીય આર્યો આવક આવીકાઓ આ ધર્મ સ્થ-
 ળને વિષે આ વખતે આપણા પરમ પુણ્ય પવિત્ર મહાંત
 પુરૂષ ગુણાન ગુણભંડારે આત્માર્થી ક્રીયાપાત્ર ધર્મજન
 છતી રીધીના ત્સાગી મહા વૈરાગી વૈરાગવંત લબ્યાવંત ક્ષ-
 માવંત સમાવંત સમતાના સાગર દયાના આગાર ગુણના
 સીંધુ ચંદ્રમાના પરે શીતળ દશાના ધણી સૂર્યનીપરે ઊદ્યોત
 પ્રકાશના કરુણહાર સમકીત રૂપ બીજ બોધના આપનાર
 અચ્છાન તીમરે મિથાત્વના ટાળનાર મેરુનીપરે અડોળ,
 કાંસાનીપરે નીર્લેપ વાપરાની પેડે અપ્રતીબંધ વિહારના

કરેણુહાર, ભવ્ય જીવના હૃદયના નવસરહાર સમાન ચીં-
 તામણી, અને પાર્શ્વમણી સમાન સુરદ્રુમ અને કલ્પવૃક્ષ
 સમાન સતાવીશ સાધુને ગુણે કરી વિરાજમીન બેતાળીશ
 તથા સડતાળીશ અને છત્રું દોષ રહીત અહાર પાણીના
 લહેનાર આઠમદના ગાળનાર નવવિધ બ્રહ્મચર્યના પાળનાર
 દસવિધયતિ ધર્મના પાળનાર સતરભેદ સંયમના પાળનાર
 કુંચન કામનીના ત્યાગી અચેતના ભાગી આરંભ પરિગ્ર-
 હારહિત નિરલોભી, નીરલાલચી જૈનદીપક દીધાર્ધુ સર્વ
 શાસ્ત્રવેત્તા બુદ્ધિનિધાન ધર્મધુરંધર ધર્મદેવજીરૂપી અલંકાંત
 ગુણશોભીત ગુણુરત્ર મુનીના મંડળીમાં સુશોભીત જ્ઞાન
 વિસ્તાન વિવેકના જણ સુત્ર શીઘ્રાંત અનુરચીતના ધરનાર
 શીળયમુર્તે સ્વભાવીક પાંડીત્ય કબીરાજ મુનીના મંડળીમાં
 તીલકસમાન સભારંજીત ક્ષમાને વિષે પૃથ્વીતુલ્ય સમતાને
 વિષે મેરુતુલ્ય સુસ્તાન વિદ્યાનાજાણુ મહા મહાંતરૂપી અતુર
 વીધ સંઘના શીરતાજ અતુરવિધ સંઘના ચલાવનાર અતુર-
 વીધ સંઘને જ્ઞાન વિસ્તાન ઉપદેશના આપનાર અધિકાર
 અજ્ઞાન તીમીરના હરનાર પાપરૂપ મેલના ટાળનાર કર્મરૂપ
 અધના હરનાર કર્મરૂપ કલંકના ટાળનાર હંશગ્રાહી નોધારાને
 આધારબુદ્ધ્યાને માર્ગ બતાવનાર શંઘાડાના શીરતાજ શંઘાડા-
 ના મુગટમણી શંઘનાયક શંઘાધિપતિ ઇત્યાદી વિશેષાલંકાર.

કુહા.

ધર્મ ગુરુ ધર્મ દેવતા, ધર્મ દેવજી ધરનાર;

- પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૧
 ગુરુ તારણ પાળણ બણી, મંણી મુક્તાકૃણ હાર;
- પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૨
 સુરે તરસમ સાહબી, કલ્પતરુ સમ કરનાર;
- પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૩
 સુરધેનું શેઝ્યા થકી, ઇન્દ્રિયત કૃણ આધાર;
- પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૪
 અચળ ગતિ ધુઓપતી, ગતિ મતિ રતિ ભંડાર;
- પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૫
 મન મેરુ ગિરી ગિરીપરે, અડગ રૂપ આધાર;
- પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૬
 શંઘ વિષે શાહામણા, શંઘાડા શીરદાર;
- પાર્શ્વમણી ચીંતામણી ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૭
 શસ્ત્ર જીંહા સારદ કરે, તોય ન પામે પાર;
- પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૮
 પંચમ કાળે પેખીયા, સુવર્ણમય સુખકાર;
- પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૯
 અવની ઉપર આ શમે, ભર્યા જ્ઞાન ભંડાર;
- પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૧૦
 ભવ ભયાનક દુખના, આર્ય તણા આધાર;
- પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૧૧
 નાવ ખરું નજરે પડ્યું, બવાબધી તારનાર;

પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૧૨
ધર્મ રૂપણી રેલતો, ફરી રહી સંસાર;

પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૧૩
અલોકીક રૂપે આ શમે, આક્રિતિ મહિ આકાર;

પાર્શ્વમણી ચીંતામણી, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૧૪
વર્ણન કરતાં વીરનાં, પામો કદી ન પાર.

નાનજી નિશ્ચયથી કહે, ગુરુ ગુણ અપરંપાર. ૧૫

પ્રીય આર્યો આ નીચેના છંદમાં આપણા મહાંત મુ-
નેશ્વરને દેવાધી દેવની ઉપમેય આપી છે તે બ્યાકરણના
નીયમ મુજબ શીઘાંત રૂપ છે. કારણ દેવજીએ માજી અ-
ક્ષર વિશેષાલંકાર રૂપ છે. એટલે દેવાધીદેવ એમ છંદના
ચતુર્થ ચર્ણમાં વર્ણન આપેલું છે.

છંદ મનહર યા કવિત.

રિદ્ધિ બુદ્ધિ નીધી બુદ્ધિ સકળ સહાય શીધિ,
દયા મયા અતિ કીધી સમર્થ સરસ્વતી;

ઉન્નવળ સરીર ચાર હરન શકળ પીર,
ભંજનહે પીર બીર દયાળુ દરસતી.

ત્રિશુળતો હાથ માત સંકટ નિવાર ભત,
ખાત વિધહે વિખ્યાત બહુધી બરસતી;

નિત્ય ચિત્ત સાથ માય ગાયનસુ સ્થાન આપ્ય,
નાંનજી સહાય પાપ શેવીયે સરસ્વતી. ૧

કુહા.

બપ બંજની અરી ગંજની, દર્શન રૂપ દિનેશ;

સુખ ભરણી સંભારણી, હરણી કુખ હમેશ. ૧
 રીખબ સુતા સુભ સુભ કરે ધરો નીરંતર ધ્યાન;
 સ્વહૃદ્ય મતિ ગતિ શેવકે, આપો અવિચળ જ્ઞાન. ૨
 ભર્તે ભગનિ ભવ ભય હરે, અક્ષર સરૂપી આંક;
 વરખાસમ વરસાવતી, નરભય કહું નીશંક. ૩
 જગમગ જ્યોતી જગમગે, જ્યોતી રૂપ જનેત;
 પુરણ પુરણ કરતા બની, બવિષણ પ્રાણીકૃત. ૪
 તર્ક કયાંથી ત્યાગતાં, માપે માત અમાપ;
 શાંતીકર શાંતી કરે, જપતાં નિત્ય નિત્ય જપ. ૫
 છંદ ત્રીભંગી.

જપ જપે જપતા શાંતી કરતા હરકત હરતા રિધ્ય ધરતા,
 કુંચનત્રિય ત્યાગી છે વૈરાગી ધર્માનુરાગી પુરે પરતા;
 સમદ્રષ્ટીવાળા રૂપ રસાળા પદ્ધતી વાળા વીહારં;
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૧
 આંકારે સ્વરૂપા ભુપ અનુપા બજતે ભૂપા ભૂપાજં,
 શાંતી કરે સ્વામી નિર્મળ નામી કીરત કામી કૃપાળં;
 અડગ જેમ મેરૂ નીર્બળ ભિરૂ પાપ ખંખેરૂ પ્રતિહારં,
 દેવાધી દેવં કરીએ શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૨
 મૂની મધ્ય ખીંડુ થમતા સીંધુ શીતળ ઇંડુ સમ સ્વામી,
 નવવિધ બ્રહ્મચારી ધર્મધ્વજ ધારી ત્યાગીત નારી નહી કાંમી;
 અરી રતનનીખાણી વૃમ ગુણવખાણી ગિવાણુંવાણિ વીસ્તારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૩

છનુ દોષ રહીતા આરજ લતા એહ અચેતા મનધારં,
 સુક્રીયા પાત્રં ધર્મ જાત્રં પુરણ પાત્રં નીહારં;
 દશવિધપતી ધર્મી સુત્રશુ મર્મી સંઘશુ કર્મી સુખકારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૪
 યૌદધિખાખાણી વિશ્વ વખાણી ભવિયણ પ્રાણી નિત્ય ભજતા,
 મહાંત મુનેશ્વર સંઘ સુરેશ્વર છે પરમેશ્વર સુખ સજતા;
 સંયમ ભેદ સતર ગ્રહે નીરંતર અવનીશે અતર નિરધારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૫
 આપ પુંજ ટાળક ભવિયણ વારક શરણાંતારક છોગાળં;
 મેરુ તુલ્ય સમતા જગત્રિહુ નમતા મારત મમતા તે ગાળં;
 નીલેપે કાંસા શીયળે સાચા વિવેકિ વાચા વીસ્તારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૬
 મદ આઠે ગાળી થયા ત્રિકાળી પરજ પાળી પોતાની,
 ઉપદેશાં આપી બંધન કાપી સ્થિર ગતિ સ્થાપી ઓતાની;
 સુરધેનુ સાહજ નીર્ઘ્યા નાયજ અમૃત પાપજ સંસારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૭
 રખડ ચોરાશી તોડ કાંથી કરે વિલાશિ શિવપુરે,
 વીરસા વંદીત સભારંજીત આપ અખંડિત સુરનુરે;
 ભવાબ્ધી તારે નહી વિસારે તુર્ત ઉગારે તેવારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૮
 કલ્પતરુ સમાના નિધ્ય નિધાના અરા ખજના ક્ષીતીમાં,
 પાર્થમણી પંડિત વિદ્યે વંદિત અરિન દંડિત રીતીમાં,
 નીતીમાં નીતી જગત્રિહુ જીતી સ્થીરે સ્થીતી શ્રીકારં,

દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ શુખ લેવં શાકારં ૯
 સ્વામી હંસ ગ્રાહિ છે ભૂમાંહિ દિન સુખ દાર્ઢ દ્રષ્ટીથી,
 અમૃત સમ ભાષા વિરે વીલાસા અરિજન ત્રાસા સૃષ્ટીથી;
 અજ્ઞ સીંધ એકે સ્વામી વીવેકે મહિમા મેકે મતિવારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ શુખ લેવં શાકારં. ૧૦

કીર્તી દશ દીશા યે અહર્નિશા રતી નરીશા રાખીછે,
 સૌ પ્રાણીપર સરખી પ્રીતી નીર્ખી હેતાં હર્ખી ભાંખીછે;
 દીવ્ય કાંતી દર્શન પુરણ પરસન શેવક સ્મરણ સુતધારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ શુખ લેવં શાકારં. ૧૧

શુભ છંદ સુરંગા નવલા રંગા આનંદ અંગા ઉજવાળં,
 શુખ સાગરે ભરિયો અનુભવ કરિયો દુસ્મન ડરિયો દેશાળં;
 પડતાં નર પોઠે ખડકે ખાટે વૈરી વાટે વીસ્તારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ શુખ લેવં શાકારં. ૧૨

એકાગ્ર આદરતાં સ્થાનક ઠરતાં પૂરણ પરતા પરકાશં,
 શીઘ શીઘ પામે જુગ તે જામે નિશ્ચીત નામે નિદાશં;
 ભવ જળ ભય તારણ દીન ઉધારણ વેલી વારણ નારધારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ શુખ લેવં શાકારં. ૧૩

રોગ રોગ ભગંદર ભય જળંદર શુખહીં ચંદર,
 ડંશિત વિકાળા વિખ ધર કાળા જોરે જવાળા તોભંદા;
 તુમ નામે શાંતી કીરણ કાંતી મહીયજ માંતી શુખધારં,
 દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ શુખ લેવં શાકારં. ૧૪

ગ્રહ પીડા ગંજન ભય કરે ભંજન રેતા રંજન તુમ નામે,
 ભૂપાંદર ખારં કાર્ય અપારં સુખાં સારં સદ્ય પામે;

તુમ નામા મંત્રે ધારણુ છત્રે અનુભવ અત્રે આકારં,
દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૧૫

દેશાં પરદેશાં હરખ હમેશાં કાર્ય સુખેશાં જપ જપે,
નીર્બળતા નાસે અરીજન ત્રાસે સુખીયાં યાશે પરતાપે;
ધારે જપમાળા બાળક બાળા બુદ્ધી વાળા તૈયારં;
દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શિવ સુખ લેવં શાકારં. ૧૬

દારીદ્રે દંડન દુસ્મન ખંડન રીધી મંડન રીધીશા,
નીરબળ બળ બાહુ ખંડન રાહુ ચીતે ચાહુ અહનીશા;
ચીંતીત મન ચાતુર પુરે આતુર ભવિયાં બ્રાતુર ભવ્યધારં,
દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શીવ સુખ લેવં શાકારં. ૧૭

પઠીએ એક ચીતે ધરભર્યવિતે નીર્મળ નીત્યે તતકાજં,
પઠ પવિત્રપણાથી જપ જપાથી ગુરૂ કપાથી રીધવાજં;
છેવટ એહ સારં નાંહી વીસારં ગુરૂ તૈયારં તૈયારં,
દેવાધી દેવં કરીયે શેવં શિવ સુખ લેવં શાકારં. ૧૮

(નેમનાથ મોરી અરજ શુણીજે મેહું દાશી ચરનુંકી,) એરાગ
આજ આનંદી દીવસ અતિશે દિશેછે જ્યેમ દીવાળી,
મહેર કરી મહારાજ દયાળુ તાર્યાં છે નરને નારી;
સાન ચક્ષુનાં દ્વાર ખુલ્યાં છે ધર્મરૂપ દ્યાનજ ધરતા,
દેવ દેવેંદ્ર દેવજી સ્વામી શંખાડા શાન્તી કરતા. ૧

અલોકીક મુર્તી એજ દર્શને કુખ કુંગર જાયે નાશી,
ધર્મ દવળ મોતરૂં કુર્યાથી આવક આવીકા સંતોષી;
અચળ અજે નહી એ ક્ષીતીમાં આશીર્ષિ અરથી ઉચરતા,
દેવ દેવેંદ્ર દેવજી સ્વામી શંખાડા શાન્તી કરતા. ૨

ધર્મ રૂપીયો દુર્ગ યયો તે નાજ જંજળે તહી પડશે,
 શુરા સન્મુખ આવી લડશે કાયર કંપી રડવડશે;
 કાયરનું તો કામ ન આવે સુરપણે શહેજે તરતા,
 દેવ દેવેદ્ર દેવજી સ્વામી શંખાડા શાન્તી કરતા. ૩
 સ્વામી શીલ્ય જયચંદ્રજી સ્વામી નામ પ્રમાણે ગુણ ધારી,
 જય જય જય જય જન મન ખેલે મુખાંખીદ શુણી વાણી;
 સદા નંદ રહેા સદા નંદ રહેા ધ્યાનપણે ધારણુ ધરતા,
 દેવ દેવેદ્ર દેવજી સ્વામી શંખાડા શાન્તી કરતા. ૪

કુહા.

શંખાડા શાન્તી કરે, ધર્મ રૂપણી ઢાલ;
 આજ યયું છે એટલું, અન્ય યવાનું કાલ. ૧
 કાલ વાત કાલું કરે, ચાલે કહેવત સાચ;
 બલિય બાવપર બાવના, કદી ન આવે આંચ, ૨
 આમિતે આનંદ વધે, વહાલાં લાગે વેણ;
 નીંદીત નરને નીરખ્યે, નીચાં ઢાળે નેણ. ૩
 મમતીલાને મુરખ નર કહું ન માને કેણ;
 બોંતે જઈ બટકી મરે, નીચાં ઢાળી નેણ. ૪
 કુંપો બાંગે કાચનો, સાંધો મજેન રેણ;
 જૈનધર્મ એમ જાળવો, નીચાં મ ઢાળો નેણ. ૫

લાવણી.

(સુકીત કરના હોયસો કરલે કો જાને કજકી.) એ રાહ.
 દર્શન થયાં આ વાર મુનીશ્વર દર્શન થયાં આ વાર,
 સંકટ મટીયું ચોરાશીનું દર્શન થયાં આ વાર; ટેક.
 દેવ દેવેદ્ર દેવજી સ્વામી આતમ અધ હરનાર,

પાપ પુંજથી મુક્ત કરાવી શુદ્ધ જન્મ કરનાર;
 શુદ્ધ જન્મ કરનાર મુનીશ્વર દર્શન થયાં આ વાર, ૧
 ઉપદેશાં મૃતપાન અર્હનીશ કરતાં નરને નાર,
 પ્રત્ય પાપતો પાન કર્યાથી અવનીપચ્ચે આધાર;
 અવનીપચ્ચે આધાર, મુનીશ્વર. ૨
 ભટકી મરતાં ભવઅબ્ધીમાં જાજ મન્ય આ વાર,
 વાર વાર વિનતી કરું છઠ્ઠ ગુરુ જિતારો પાર;
 ગુરુ જિતારો પાર, મુનીશ્વર. ૩
 રખડ્યો હું બહુ રણ અટવીમાં કોય ન શુભે પુકાર,
 શરણાંગતનું રક્ષણ કરશે અવણ ધરી બણકાર;
 અવણ ધરી બણકાર, મુનીશ્વર. ૪
 નીર્બળ નૃપ સમાગમ થાતાં પાર્શ્વ લોહને પ્યાર,
 શંગ કર્યાથી રંગ ફેરેછે સતાધીશ કરનાર;
 સતાધીશ કરનાર, મુનીશ્વર. ૫
 કિટ ભ્રમરને યારી વધતાં તુરત કરે ઝુંજર,
 વિરૂધ થાય જો વિશ્વ વિશેતો નિશ્ચે ભ્રમર નાદાર;
 નિશ્ચે ભ્રમર નાદાર, મુનીશ્વર. ૬
 બાંહ ગ્રહ પછે બાંહ ન મેલો આત્મ કરો ઊધાર,
 છેવટના શારંગપણેતો શરણાંગત આ વાર;
 શરણાંગત આવાર, મુનીશ્વર. ૭

લાવણી.

(નેમનાથ મોરી અરજ શુણીને, મેહું દાશી ચરનું કી.) એરાહ.
 ધન દીવસ ધન ધડો આજના, કમ્મ બીજ મંગળ સંગે,
 ધર્મ ધ્યાનથી ધર્મ સ્થાનકે, ગુરુ વિરાજે ઊમંગે;

આજ આનંદી દીવસ હમારો, આવક આવીકા મન મનકે,
 મુકતાકળનો મેલ મંડળથી, સૂવણનો સુરજ ઝળકે;
 ભાગ્ય ઉચ્ચ થયાં ભૂતન હમારે, સુખમય રહેશું સુખ્યાળા;
 ધર્મ ધુરંધર દેવજી સ્વામી, જૈન દીવાકર દીપમાળા. ૧
 ગાદીધર ગરૂરાજ ગીર્વાણે, અંતસકરણ આનંદ પામે;
 ભાવણ શુભી ભવકુળ દરતા સુમે પોચીયે સ્વધામે;
 ગુરુ મુખવાચક છે ભવતારક, વારક છે વિદ્યન ટાણે;
 પુરી પાવન કરો પાપનિવારું, આવક આવીકા મન જાણે;
 અવણ શબ્દ ધરી સાર અદી લે, ધર્મો ધની જો ધનવાળા;
 ધર્મ ધુરંધર દેવજી સ્વામી, જૈન દીવાકર દીપમાળા. ૨
 ભવાબ્ધી તરવાનિજ કારણ, જાજ અજાવે મહારાજન;
 તાદૃશપણે દરશાવી આપે, મોક્ષપુરીના દરવાજા;
 જ્ઞાન ચક્ષુનાં દ્વાર ખુલાવી, આશ્રીતને હચ્છિત આપે;
 પંચમ આરે પુત્ય પ્રતાપી, સુરધેનુ સમ સુર છાપે;
 એકાગ્રે અરીહંત ભજવે, જાપ જપાવે જપમાળા;
 ધર્મ ધુરંધર દેવજી સ્વામી, જૈન દીવાકર દીપમાળા. ૩
 કલ્પના રૂપે કાર્ય પુરણતા, કલ્પતરુસમ કરનારા;
 અસ્તાનીના આશ્રીત દાતા, ધારક ધણી ચે ધરનારા;
 પાર્શ્વમણી ચીંતામણી રૂપે, ભુપ ભક્ષા નજરે બાળ્યા;
 પ્રભ પ્રમાણે પ્રત્યુત્તરેથી, શેવકના સંશય ટાળ્યા;
 અલોકીક રૂપે આજ ક્ષિતીમાં, વીર પુરૂષજો વીશાળા;
 ધર્મ ધુરંધર દેવજી સ્વામી, જૈન દીવાકર દીપમાળા. ૪
 જ્યયંદજી જ્યકાર કરંતા, શીબ્ય સ્વામીના છે સંગે;
 ભવજળ તરવા જ્ઞાન બતાવે, અંતસકરણથી ઉછરંજે;

ચીરંજીવી રહો ચીરંજીવી રહો, આશીર્વ વાક્યે એહ વાણી;
 સમય સમયતો દરશન દેજો, શેવકપર કરેણા આણી;
 તમન કરીને નાનજી કેજે, સદા સંત રહો સુખાણા;
 ધર્મ ધરંધર દેવજી સ્વામી, જૈન દીવાકર દીપમાણા. ૫

કુહા.

મહાન પુરૂષ મહિમા બલો, કથીતે કીચીત કેણ;
 અનુભવ ધરમે આદરો, નીચાં મઢાગો નેણ. ૧
 આ વેળાને આ ઘડી, મજે નથી મળનાર;
 નિત્ય નિત્ય નયણે નીરખાંયે, દેવરૂપ દેવાર. ૨
 ગયો સમય ફરી નહી મજે, એતન કહુંધું એત;
 એતન પ્રાણી એતીયે, ગુરુ મુખ વાણી કેત. ૩
 ગુરુ મુખવાયક ધારતાં, લેશો સુખ અનંત;
 તહીતો રખડો નારકી, બાંખુંજે બગવંત. ૪
 મંગળાપુરમાં સ્થીર વાસ કરવાને માટે આવક લોકાંએ
 કરેલ માગણીની વિસ્ત્રાપી રૂપે અરજ.

(સુકીત કરના હોયસો કરલે કી જાને કલકી) એ રાહ.

બાવણી.

નિશ્વજ કરો નીરધાર, ગુરુજી નિશ્વજ કરો નિરધાર;
 મંગળાપુરપર મહેર કરીને, નિશ્વજ કરો નીરધાર. ૧૬.
 ઉપદેશામૃત પાન કરાવી, તાર્કા છે સંસાર,
 શતાધીશ સાક્ષાત સુરેશ્વર જ્ઞાન પુરણ બંડાર;
 જ્ઞાન પુરણ બંડાર ગુરુજી નિશ્વજ કરો નીરધાર. ૧
 આવક આવીકા સાર ગ્રહીને સફળ કરે જમવાર,
 કુખદરૂપ ચોરાચી મધ્યે ફેરો નહી ફરનાર;

કેરો નહીં કરનાર, ગુરુ. ૨
 જ્ઞાન ગોષ્ઠીની રેલ ચલાવી કુળાવો નરે નાર,
 સુખ હૃદયે સુખ સારે ધારતાં કુખી નહીં યનાર;
 કુખી નહીં યનાર, ગુરુ. ૩
 પૈયમ આરે પુંજ પુન્યના દર્શને કુખ જનાર,
 એહી કારણે આ સભા સમક્ષે અરજ કરી આ વાર;
 અરજ કરી આવાર, ગુરુ. ૪
 સ્થીર રહાછી સ્થીર રહોછી તનકી રહાં નરનાર,
 આપ અનુમત એમ મુનેશ્વર બાવી બાવ યનાર;
 બાવી બાવ યનાર, ગુરુ. ૫
 અરજ અમત તો કરો ગુરુ એહી છેવટ ઊંચાર,
 નાનછી નિશ્ચય એમ કહેછે મરછી રૂપ યનાર,
 મરછી રૂપ યનાર, ગુરુ નિશ્ચય કરો નીરધાર. ૬

કુહા.

સુખ દીવસ નવ સાંભરે, કુખ દે પુરણે દાજી;
 મુકુંક મુદતમાં આતવું, એવું ન કરો આજ. ૧
 અતુર માસ સુખચેનમાં, વર્તાણો છે વીર;
 ગુરુ તેપારી જોષને, મનડું ધરે અધીર. ૨
 મન તું મરજવદે રહે, વિસત્રી કંઈ વીર;
 ધીયરે જો વેરાવજે, મનડું થશે અધીર. ૩
 અધીર ન થાયે આત્મા, મનથી જપ મહાવીર;
 બાવી બાવે ભેટશે, સાગર સંગીત નીર. ૪
 બીનડા ચીંતા છોડતાં, ધરમપર ધર્મ ધીયાન;
 ફેર વખત ભેટાડશે, થયામતિ એહ બીયાન. ૫

(જનુના છવોરે ગોપીચંદની) એ રાગ.

સ્થીરરેશ્વરે સ્વામી આ શહેરમાં, એવી અમને હતી આશજી,
આશા નારાશા કરી સંચર્યા, એવી છેવે સગી ઉદાશજી;
ફરીરે દર્શન ક્યારે પામશું. ૮૬.

એવું ન કીજીએરે ગુરરાજીયા, છો દ્રઢ ધર્મ મૂર્તી આપજી;
આવક આવીકારે તનકે ધણાં, અંતસકરેણે જીતપાતજી. ફરી. ૨
જળ ત્યાગી તરે મીનને જોષજે, એવું બનીયું છે આજજી;
મેહ વજોયા વળી માનવી, નિશ્ચે યાય નારાજજી. ફરી. ૩
હીર લોહસ્તગતરે થઈ જતાં, પૂરણ યાય પશ્ચાતાપજી;
કર્મ વીનારે કહાંથી સાંપડે, મનથી કરીએ એમાયજી. ફરી. ૪
સોચ વીચારે છોડો બાહજો, મહારાજે કરી નહીં મહેરજી;
બાવી બાવનાએ ગુરને ભેટશું, તેમાં પડે નહીં ફેરજી. ફરી. ૫
એમ વિચાર કરાને હવે જોષજે, ધર્મ સ્થાનકે આજજી;
આરાધીયે અરીહંતને, સત્તર મળે મહારાજજી. ફરી. ૬

કુહો.

એતન ચાલો સ્થાનકે, કરા ધર્મ શુભ રાજ;

અંજળ દાણા પાણીયે, ભેટીયું મહારાજ. ૧

દીક્ષામોતસવ.

આજનો એટલે કાર્તિક વદો ૫ વાર ભ્રગુ સંવત ૧૯૪૫
નો દીવસ અત્યંત મંગળીક અને ઉત્તમોત્તમ મુદ્દે આ દી-
વસની ધડી, પળ, અગર વીપળ, યાનીમીષ માત્રા વન્ન
ફરી ફરીને મળનારે નથી. એ આપણે સર્વે આવક બાઈ
બાઈયા જાણીયે છીયે. આજે બાઈ ૬૬મણીબાઈ કે જોની
ભીમર શુમારમાં ૨૪ વર્ષની છે. તે પાતે આ સંસાર અ.

સાર છે. દેહ ક્ષણભંગુર છે. સગાં સ્નેહી સહોદર એ સર્વ સ્વાર્થની બાજુ છે. મુદ્દે આ સંસાર બાજુગરની બાજુરૂપ છે. એમ ધારી પોતાના તીવ્ર વૈરાગના આવેશ મહાન સતી તપસ્વી સુંદરબાઈ અદ્વૈતી બેનકુંવરબાઈ શામી પાસે દિક્ષા લે છે. એ સ્વલ્પ આનંદની વાત નથી. બાવાર્યે ધણોજ આનંદ થા જવું છે. અને આ જનો દિક્ષા મોત્સ્વી દીવસ આપણે આપણા જન્મસુકત કરેલા કાર્યની એક આગ્રહુપ નીશાની દાખલ નાંધી રાખવા સર્વે સુસેશુને બલામણ કરવામાં આવે છે.

હમેશાંના રીવાજ અનવ્યે દ્રષ્ટાંતોક્તે તીર્થંકર દેવતા યન્મ મોત્સ્વ અગર દીક્ષામોત્સ્વને દીવસે દેવતા દેવીયો દેવ કન્યાઓને તેમજ ઇંદ્રાદીક દેવને આવવાનો રીવાજ છે. તેમ આ મોત્સ્વ કાર્ય પ્રસંગે ન્યુનતા રહી હોય એમ જણાયું નથી. કારણ આ વખતે ચાલતા પંચમકાળના જમાનાની અનવ્યે વિચાર કરતાં સાક્ષાત ઝોંકાર સ્વરૂપે આપણા શંઘાડાના મુગટમણી મહાંત મુનીશ્વર દેવજી સ્વામી તેમજ તેમના આદી શીષ્ય જયચંદજી સ્વામી તથા બાણજી સ્વામી તથા જદવજી સ્વામી તેમજ મહા સતીમાં સુંદરબાઈ, અને બેનકુંવરબાઈ જેઓ આ સુકાર્યમાં પહેલે દરજે હાજર છે. શીવાઈ એજ કાર્ય પ્રસંગે આ બુલોકના દેવતા દેવીયો દેવ કન્યાઓ (માવક માવીકા કન્યાઓ) બીજે દરજે હાજર છે તેમજ બૂલોકના દેવતા દેવીયો (શુદ્ર વર્ગના લોકી) ત્રીજે દરજે હાજર થયાં હતાં. પરંતુ અનવૈમાનીક દેવતા દેવીયા (બહાર ગામથી

આવેલાં) પણ પોતાની પુર આપેલાને લીધે પોતાનાં મુળ વૈમાન એક બાજુએ મુકી આસુ સમારંબપર હર્ષ-ભરે હાજર થયાં છે.

પૃથ્વીમાતા પણ પોતાના નજીકના પતી સંયોગના થયેલા સમાગમથી નાલી સાડી પહેરી નવપલ્લવે તૈયાર છે.

સૂર્યનારાયણે પણ આ દેખાવ જોવાની ખાતર પોતાના મુળ તેજમાં ઘણોજ વધારો કરી રૂપ પ્રકાશ્યું છે.

શકાદીક દેવે પણ પોતાની સતાવડે કરી આ સુકાર્યપર પોતાનું મેઘાડુંબરે છત્ર ધારણ કરી તમામ ગ્રીષ્મતાને બંધ કરી છે.

અત્યુલોકોનાં વૈમાન (ઘોડાગાડી ઘોડા) તથા બુલોકની અપસરા વિવિધ દેખાવથી હાજર થઈ છે. છત્રીશ પ્રકારનાં વાજાંત્ર શીર થઈ ગયાં છે. સુગીરારૂપ પુરુષની વૃષ્ટી થવા લાગી છે. એટલે આ મોત્સ્વ કરવામાં કોઈ પ્રકારની ખામી રહી નથી.

છેવટે આ દિક્ષામોત્સ્વનું અર્ચતી બ્યાન કરવા શીઘ્રકો-વીરની સત્વરતા ચાલતી કલમ પણ તાકાદ ધરાવતી નથી. એટલે હવે હું મારી ચાલતી કલમ અટકાવવા રજા માગતાં સદસીદાનંદ પાસે એટલીજ વીસત્રી કરુંછું કે એ કલ્યાણબાધનું દીક્ષાત્વપણું હમેશાં દીન પ્રતીદીન ચડતી કળામાં વહીને પામતાં જૈનમાર્ગને વીશેષ ફેલાવે થાય એમ પ્રાર્થના છે. વીશેષાલંકાર.

કુહા.

દીપોત્સ્વીને દેખતાં, જન મન રંજન થાય;

- અયુત અધીકું આ સમે, હૈકું તો હરખાય. ૧
 વરરાજ વરધાડલે, દેખી મન લોભાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૨
 પુત્ર વંઝા પ્રસવ થકી, જ્ય જ્ય જ્ય વરતાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૩
 નિર્ધન ધન મળવા થકી, પરમ પ્રજ્ઞવીત થાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૪
 મુંઠ મનોહર ભાષથી, પંડિત પુણ્ય પંકાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૫
 નજ સક્ષુ સક્ષુ મીલે, જ્યોતાં રૂપ જણાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૬
 વિર વિદેશથી આવતાં, સગાં ભેટ શુખદાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૭
 પંગુલ પદ પામ્યા થકી, શેજે ગિરિવર ધાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૮
 મિષ્ટપાન મનમાનવું, ક્ષુધાત્રિ ક્ષુધા મીટાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકુંતો હરખાય. ૯
 એમ આજે આ રૂપજ વિશે, રાજેએ ગુરૂરાય;
 અયુત અધીકું આ સમે, હૈકું તો હરખાય. ૧૦

તીર્થાયુર્જત દુહા.

- સદી ઓગણીસ આ સમે, પીસતાળીશ પરમાણુ;
 કમ કતીકા પંચમી, બ્રહ્મ બલેરો જાણુ. ૧
 આ દીવસની પળ ધડી, કદી નથી મળનાર;
 દિક્ષા મોત્સ્વી દીપતો, જગતે જ્ય જ્યકાર. ૨

સતી તપસ્વી શોભતાં, સુંદરબાઈ સુખણ;
 ખેનકુંવરબાઈ વળી, સુત્ર શીઘ્રાંતી જાણ. ૩
 કલ્યાણબાઈએ કોડથી, હોયો છે સંસાર;
 આ દીવસના પળ ઘડી, ફરી નથી મળનાર. ૪

ભુજંગ પ્રયાત.

અતી આજના દીન આનંદકારી,
 મળ્યાં આવકો આવીકાતો હજારી;
 ઘણા ગાડિ ઘોડા અને વેલ સંગે,
 બહુ લોકના થોક જોતા ઉમંગે. ૧

નગારાં નિશાનો નફેરીજ નાદે,
 રમાગીત ગાતાં અત્યાનંદ સાદે;
 દોઢે દેવ દેવા થઈ જાય દંગે,
 બહુ લોકના થોક જોતા ઉમંગે. ૨

જયંકાર વાણી જયંકાર ખેલે,
 દશે દીયદેવા દર્શનાંત ડોલે;
 દીઠાં સર્વ લોકો અતી ઉછરંગે,
 બહુ લોકના થોક જોતા ઉમંગે. ૩

નેમજીના સાત વારનો રાગ. સાત વાર.
 આદાતે અરીહંત, બાવે બજીયેરે;
 સ્વર્ગપુરી સુખવાસ, સહેજે સજીયેરે. ૧
 સોમે તે સંજમ, સુખ મનથી મળીયુંરે;
 ચોરાશીનું મહા સુખ, સહેજે ટળીયુંરે. ૨
 મંગળે મંગળ માળ, અનુપમ આજેરે;
 ગાદીધર ગુરરાજ, સંગાયે જાજેરે. ૩

બુદ્ધિ તે બુદ્ધી એમ, મુજ મન થઈછેરે;
 આપેક્ષા અંતરમાંય, જરા નવ રહીછેરે. ૪
 ગુરુગરે ગુરુ દેવ, શામે છે સંગેરે;
 છે આત્મતણા આધાર, રહેછે રંગેરે. ૫
 બ્રહ્મ બલેરે વાર, દીક્ષા દહાડોરે;
 સંસાર સાર અસાર, સહુ મન જાણોરે. ૬
 શનીએ તે સંજમ શુધ, પ્રીતથી પાળોરે;
 નીરાકાર નીત મેવ, નયણે નીહાળોરે. ૭

કુહા.

શુભ ચારીત્ર સાચવો, જેન ધર્મ જસદાય;
 આપેક્ષા છે એટલી, નિશ્ચીન કળા સવાય. ૧
 પુણ્ય સાહેબ ઉપર વેરાવળ મુકામે લખેજ પત્રનું ટાંચણ.

તા. ૧૮-૧૨-૮૮

સ્વસ્તીશ્રીરે વિમળાપુરી, વિરચેન કુત્રચંદ; એ રાગ.
 સ્વસ્તીશ્રીરે સોહામણું, વેરાવળ પુર વિશાળું;
 રાત્રેછે રાજસ્તી ગુરુ રાજ્યા, મયણ વયણ રથાળરે.
 વંદન વારંવાર ગુરુ દેવને ૧
 સકળ શોરોમણી શામતા, શંખાડા શીરતાજરે;
 મુગટધર મુનેશ્વર મહાલતા, મુન્યશ્રી મહારાજરે, વંદન ૨
 દીસેછેરે સ્વામા દેવણ. દેવેંદ્ર રૂપ દેવારે;
 વિર વખાણે જેને વિશ્વમાં, આશ્રીતના આધારરે. વંદન. ૩
 જોયા જયચંદણ સોહામણા, સ્વામી શિષ્ય સુખકારે;
 ઉપદેશામૃત પાનથીરે, જગતે યાય જયકારરે. વંદન. ૪
 બાણુણ સ્વામી આદિ વળી, સ્વામી જાદવણ સંગેરે;

વાણી શાણી વિનાસધીરે, પ્રગટે નવલો રંગરે. વંદન. ૫
 ત્રિકાળ વંદનથી વાંદતા, વંદન લેશો સ્વીકારરે;
 શ્રી છત્રાશેયીરે વીનવે, નાનજી સ્નેહ ઉચારરે. વંદન. ૬
 પત્ર લખતાં વધતી પ્રીતડી, અધીક આનંદ એમરે;
 ગુરુ કંપાકરે દ્રઢીએરે, છે આરોગ્યતા ક્ષેમરે. વંદન. ૭
 સંસારતે સાર અસાર છે, સાચો સાર ગુરુ સંગરે;
 ધર્મ ધ્યાનથકી પારે ઉતરે, શીવપુત્રી શુરંગરે. વંદન. ૮
 સદગુરુ સાહિબ સાંતતા, વીચરો વેરાવળ પુરરે;
 અબાગીછિરે અહં આતમા, એ છે કુર્મ અધરરે.
 વંદન વારંવાર ગુરુદેવને.

છંદ કુંડળીયા.

મંગળાપુર માયા તજી, વેરાવળે વિહાર;
 અવસરે કદી ન વિસરે, શંઘાડા સુખકાર;
 શંઘાડા સુખકાર, હાર ધરણીધર હીરા;
 આકંઠમાં નરનાર, ક્યો નહીં વાસ સ્થીરા;
 નાંનજી નિશ્ચીત નેહ, સુરતરૂ સુખદાયા;
 વેરાવળે વિહાર, તજી મંગળાપુર માયા. ૧
 શોભાળ્યું શુદ્ધ ભાવથી, વેરાવળ આ વાર;
 વધતો આનંદ વ્યાપતાં, આનંદી નરનાર;
 આનંદી નરનાર, પ્યાર ગુરુપર પુરણા
 વિમળ વાણી સુખદાર્ઘ, ચીત ચીંતાકર ચુરણા;
 નાંનજી નિશ્ચીત નેહ, મુજ મન અતી લોભાળ્યું;
 વેરાવળ આવાર, શુદ્ધ ભાવથી શોભાળ્યું. ૨
 વિરલેત્ર વેરાવળે, વિચરેછે બહીર;

વંદન કરવા વીલખતાં, ધારણ રહે ન ધીર;
 ધારણ રહે ન ધીર, મીર મહાંત મુનેશ્વર;
 પુરણ કીયા શુભાવ, જગતે શીઘ્ર જોગેશ્વર;
 નાંનજી નિશ્ચીત નેહ, નિશદીન મનોવૃત્તી નેત્રે;
 વિચરેછે ભડવીર, વેરાવળ વીરક્ષેત્રે. ૩
 પ્રીતી પત્ર લખતાં વધી, અધીકી મુજને આજ;
 દુઃકૃત હું દરીયાવ પણ, ક્ષમા કરો શીરતાજ;
 ક્ષમા કરો શીરતાજ, મહારાજ મહેર કરી જો;
 દયા નિધી દાતાર, કોંકર જાંઘ્ય ગ્રહી જો;
 નાંનજી નિશ્ચીત નેહ, રિધીવંત સ્વામી એરીતી;
 અધીકી મુજને આજ, પત્ર લખતાં વધી પ્રીતી. ૪

કુહા.

પત્નીપર પરમેશ્વરા, મેર કરો મહારાજ;
 રૂદારના દર્શણ વિનાં, નિસ્યે છડ તારાજ. ૧
 પ્રત્યુત્તર મળવા તણી, પરમ કુપાણુ આશ;
 શેવકપર સુરતા કરી, નહીં કરશે નારાજ ૨
 ચિત સુરતા સ્વામી બણી, પીંજર આહી પઠાય;
 જિતર મળતાં આપનો, આનંદ અધિક જણાય ૩
 ચિત સાચું શેવક તણું, બાણો સ્વામી જરૂર;
 દર્શન દુખ દુરાંતરે, નિશદીન વધતું નુર. ૪

છપય છંદ.

સ્વામિ શંઘ શિરતાજ, આજ અવનીમાં બાળ્યા;
 સ્વામી શંઘ શિરતાજ, નયણથી નક્કી નીહાળ્યા;
 સ્વામી શંઘ શિરતાજ, કાજ સુકાજ ક્રિયામાં;

શ્રવામી શંઘ શિરતાજ, રાજ રૂપ ભુપ નીવામાં;
 એમ શ્રવામી શંઘ શીરતાજનાં, દર્શને કુખ ન પામયિ; ૧
 છે કોટી પત્મ કહ્યાણુકર, નીશદીન ધણ નમાંમયિ.
 નમન કરે નીશદીન, દેવ મોટા દીર્ગાંજર;
 નમન કરે નીશદીન, આજ ક્ષિતીમાં ઇંદર;
 નમન કરે નીશદીન, સંસાર પાર જિતારણ;
 નમન કરે નીશદીન, તોર બુડતાં તારણ;
 નમન નમન નીશદીન નમન, ગમન કરો ગુરુ દ્રષ્ટીએ;
 સુખ સાગર સમર્થ સદા, સુરે તરુ સાહ્ય સૃષ્ટીએ. ૨
 આજ અતી આનંદ, પત્ર લખતાં મન પ્રોયું;
 આજ અતી આનંદ, ખરાખા પ્રાયછોત ખોયું;
 આજ અતી આનંદ, ગુરુ મુખ જાપ જપાયી;
 આજ અતી આનંદ, કહ્યાણુકર કરો કૃપાયી;
 આનંદ એમ અધિકા વધે, શીધે કારજ સર્વદા;
 મહાંત મુનેશ્વર દર્શને, કષ્ટ નિકટ નાવે કદા. ૩
 શ્રી ગુરુ દીન દયાળ, કૃપાળ અતીશ દીયે;
 શ્રી ગુરુ દીન દયાળ, પ્રતીપાળક પ્રમદયે;
 શ્રી ગુરુ દીન દયાસ, રાહ શુરાહ જતાયો;
 શ્રીગુરુ દીન દયાળ, કષ્ટ પુંજ પાપ કટાયો;
 શ્રી ગુરુ દીન દયાળ શુભ, ભવતારક વારક બલા,
 અજ્ઞાન હરણ આશ્રીતતાણાં મહાન પુરુષ શેજ મળ્યા. ૪
 મહાનપુર્વ મહાવિર, ધીર ધરમે નવ ધારી;
 મહાનપુર્વ મહાવિર, નકી તાર્યા નર નારી;
 મહાનપુર્વ મહાવિર, ધર્મના સ્થંભ ધરામાં;

મહાનપુર્વ મહાવિર, ખલક જવાહીર ખરામાં;
 મહાનપુર્વ મહાવીર વીર, અભયદાન આપત સદા;
 અવણ અવણ શુખકાર છે, હીંકર કષ્ટ નાવે કદા. ૫
 ચીંતામણી રૂપ, અનુપમ આજ ક્ષીતામાં;
 ચીંતામણી રૂપ, નિપુણ ધર્મ ધનીજ નિર્તીમાં;
 ચીંતામણી રૂપ, કોવ કષાય તણ દીનો;
 ચીંતામણી રૂપ, જગ ઝીંહું વશ કરેલાંનાં;
 ચીંતામણી રૂપ રૂપ તે, સોભત સૂત્રી શોભતા;
 અવણ શક્યાણી શુણા, કાણુંબર ક્ષાતા ક્ષોભતા. ૬
 કૃપાળુ કરો કલ્યાણ, આંસકરણ એહ ઉચારા;
 કૃપાળુ કરો કલ્યાણ, સદ્ધર્મ સાર સુધારા;
 કૃપાળુ કરો કલ્યાણ, આવક શાંતી મન ઈચ્છે;
 કૃપાળુ કરો કલ્યાણ, દીગવોજ્ય સહુ દીશે;
 એમ કૃપાળુ કરો કલ્યાણમય, મહી મંગળ મંગળ મળે;
 પુર્વ પુન્ય પરતાપથી, ગુરુ દર્શન શેજે ભજે.

૭

છંદમનહર કવિત.

ધ્યાન મન મોર ધોર, નીશીને રહે હચોર;
 ચિત ચંદ્રજ્યું ચક્રોર, મોહરૂપ ભાગ્યોહે;
 ધેનું ધ્યાન ધ્યાન વછ, પ્રીતજ્યું સતીલ મચ્છ;
 લોભીજીને જેમ લચ્છ, લોભપુર ભાગ્યોહે;
 જ્યોત દ્રષ્ટજ્યું પતંગ, અપેછે નીજ આંગ;
 કામી પુરેછે અનંગ, નેહ નાર ભાગ્યોહે;
 નટ નટ પ્રતી દહરે, વીત દીન પ્રીત ચોર;
 નાંનજી પહોરવારે, ગુરુ ધ્યાન ભાગ્યોહે.

૧

સવૈયા બત્રીશા.

ચીતસદા શુખ સારહી વંછત, ચીતસદા મન મીઠરૂ મેવા;
ચીત સદા છત્ર ભૂપહીં ચાહત, ચીતસદા શક માનત થેવા;
ચીતસદા સુત્ર સાર નીરંતર મંતરેજતર ચીત રહેવા;
મરેહીં ચીત સદા ગુરૂ દેવહીં, દેવનકો ચીત જનનત દેવા;

કુહા.

અહપ-મતીના અંકમાં, કદી પડે ને ફર;

માફ કરો મુનેશ્વરા, મોટપણેથી મર. ૧

પુત કપુતાં નીપજે, પિતૃમાત નહીં ઝેર;

માફ કરો મુનેશ્વરા, મોટપણેથી મર. ૨

કલમ પ્રીતી અલંકાર કુહા.

કલમ કુંપી કરથી ડગી, ઉચરી એહ બિચાર,

સદગુરૂ ગુણ શુ ગુણતાં, કદી ન પામું પાર. ૧

ગર્ભસ્થાન.

એક તરુણ શુક્રમારને રોમ રોમ લાલચોળ સુખા ઘોંસ-
વાથી, તેમના શરીરને અસહ્ય વેદના પ્રાપ્ત થાયછે. તે કરતાં
આઠ ગણી વધારે વેદના ગર્ભસ્થાનમાં રહેનારા જીવને
છિત્પન્ન થાયછે. મળમુત્ર લોહી પર વીગેરેમાં નવ મહીના
અહર્નિશ મુઠાગત સ્થિતીમાં વેદના ભાગવીને જન્મ પા-
મેછે. યન્મકાળે ગર્ભસ્થાનથી પણ અનંત ગણી વેદના
ભાગવતી પડે છે.

કુહા.

ગર્ભસ્થાન કે ભક્તીનાં, કિધો હતો કરાર;

વાં વાં વાં કરી બોલીયો, ભુલી ગયો ગમાર ૧

- ગર્ભસ્થાનના કુખથી, મુક્ત કરે બવતાર; ૨
 અર્ધ સર્વ વૈરાગણી, બુદ્ધી ગયો ગમાર.
 તથ માસવાડા નેકીથી, કરોયા લેખ કરાર; ૩
 આજીજી કરી અવતર્યા, બુદ્ધી ગયો ગમાર.
 શાધન કરતાં સામઠું, ખોલ્યાં બંધ દ્વાર; ૪
 સાધી સ્વાર્થ સાહમે, બુદ્ધી ગયો ગમાર.
 બચપણમાં બરદાશથી, યોવનવય આધાર; ૫
 રક્ષણ કરે કીરતારને, બુદ્ધી ગયો ગમાર.
 ચેતન છેવટ સાંભર્યે, છેવટ રહે ન શાર; ૬
 કામ કથું નહીં આવશે, બુદ્ધી ગયો ગમાર.
 બાંધી મુઠી આવતાં, ઠાલો જાહણકાર; ૭
 હાથ ગુમાવી હીરલો, બુદ્ધી ગયો ગમાર.
 શુષ્કમાં ડુલ્યો સાહબા, શુષ્ક સગાં શુષ્કધાર; ૮
 અંગ થકી અજગાં થયાં, બુદ્ધી ગયો ગમાર.
 ઉચ્ચાશા નિષ્વાશથી, અંતે થયો આજર; ૯
 બાન બુલ્યો ભ્રમીતપણે, બુદ્ધી ગયો ગમાર.
 યોવન વયમાં આત્મા, સમરી લે સુખકાર; ૧૦
 નહીંતો નર્કે નાંખશે, બુદ્ધી ગયો ગમાર.
 તારી કારી ન આજશે, છેવટ શમય શંબાર; ૧૧
 નાંનજી નિશ્ચયથી કહે, બુદ્ધી ગયો ગમાર.

કાળ વિષે.

આ સ્થળે કાળ એટલે વખત એમ અરથ કરવાનો નથી.
 પણ આ ક્ષણભંજુર દેહપર અહર્નિશ કાળચક્ર ફર્યા કરે છે.
 એમ જાણવાનું છે.

કુહા.

- સુતવિત શુંદર શંપતી, રંભા ધરે રશાળ;
અંત શમે આઘાં અશે, કાળ કરે બેહાલ. ૧
- ગોખ જરૂઆ બારીયો, મેડી શુંદર માળ;
અંત શમે આઘાં યશે, કાળ કરે બેહાલ. ૨
- માતાને ભગની કરે, ભાતાંએ બડાલ;
ખલકે ખોળી નહીં જડે, કાળ કરે બેહાલ. ૩
- આભુષણ શામે અતિ, મોટા જે છે માલ;
શંગે તે નવ ચાલશે, કાળ કરે બેહાલ. ૪
- કાળ ચક્ર ફરતું ફરે, શત્રુ વધતું સાલ;
તેમાં છી નવ ભિરે, કાળ કરે બેહાલ. ૫
- પીપળ ખરતાં પાત્રને, કુંપળ હસતાં બાળ;
વિતા કેડે વીતશે, કાળ કરે બેહાલ. ૬
- શીંઘ ઘડી તો સતગણી, ફરતી શંધે કાળ;
પવન સપાટે પરવરે, કાળ કરે બેહાલ. ૭
- રાજા રંક ફકીર તો, કરતા રહ્યા શંભાળ;
ખલકે અપરમાં અપી ગયા, કાળ કરે બેહાલ. ૮
- રંભાને રડતી કરી, રડતાં રેતાં બાળ;
સગાં સહોદર ઝુરતાં, કાળ કરે બેહાલ. ૯
- પંચવિષયનું સુખતો, દેણુ રૂપ દલાલ;
દલાલ દુખ દેખાડશે, કાળ કરે બેહાલ. ૧૦
- વહાલાંની વહાલપ જશે, વહાલાં તજશે વહાલ;
રંચ અંચ એચી જતાં, કાળ કરે બેહાલ. ૧૧
- પંચભુતનું પીંજરું, લેશે મુળ સંભાળ.

- મારું મારું શું કરે, કાળ કરે બેહાલ. ૧૨
- તૂણા રૂપી તારણી, જે છે જ્યારી જાળ; ૧૩
- મનના તો મનમાં રહે, કાળ કરે બેહાલ.
- દ્રવ કોટી ખોટી યશ, શંગ ન ચાલે માલ; ૧૪
- પુણ્ય પાપ દોષ ચાલશે, કાળ કરે બેહાલ.
- સ્નેહ સંબંધ તો તુટતાં, જાંખી યાશે ઝાળ; ૧૫
- અંધ નગર અજામાણું, કાળ કરે બેહાલ.
- મોહમતવને છાંડતાં, બજ બાવે પ્રતીપાળ.
- નાનંદ નિશ્ચયથી કરે, કાળ કરે બેહાલ. ૧૬

પ્રમાણસીક્ષા કુહા.

અર્ધનીથી બર ઉધમાં, ચોથ રમતમાં ચેત;
ચોથ ગયું ચાળા કરે, કાળ સપાટે લેત. ૧

લક્ષ્મી વિષે.

લક્ષ્મી એ અજવિચળ છે. એ આપણાથી અજાણપણે નથી. કારણ કોડાધીપતી હોય તે વખતે અનુસરતાં છેક દુર્બળ અવસ્થાને પામી જાય છે. અને દુર્બળ અવસ્થાવાળો કોડાધીપતી યઈ જાય છે. એમ આપણે ધણા દાખલા નજરે જોયા છે. અને જોઈએ છીએ. અને એ રીવાજ પરંપરાથી ચાલતો આવ્યો છે. અને ચાલ્યો આવશે. મારે લક્ષ્મીવાળા શ્રીમંત સુસેષુ આવકોએ ગર્વ કરવાનો નથી. મુદાની બાબતપર વિચાર કરતાં, લક્ષ્મીને દેવીના ઉપમેય આપીએ તો “દયા” એ શબ્દને પણ દેવીની ઉપમા આપ્યા વીગર છુટકો નહીં ત્યારે લક્ષ્મી અને દયા. એ બેને પરંપરાથી વૈરબાવ હોય એમ તાદેશી દેખાવય.

રથી શીઘ્ર થઈ શકેછે. કેમકે શ્રીમંતને દયા થોડી હોયછે.

શંકા.-પરંતુ જો સદ્યુણુરૂપી ધર્મતત્ત્વ કૃષ્ણનો અહાર કરી, જ્ઞાન ચક્ષુનાં દ્વાર ખુલ્લાં મુખ્યાં હોય, તેમણે તો લક્ષ્મી કરતાં દ્યાને વીશેષ માની પરમાર્થ કાર્યપર દ્રષ્ટી ચલાવીછે. અને નારંતર ચલાવતા જશે એટલે તેમની કીર્તિ તો યાવત્સંદ્ર દીવાકરો એમ થઈ ચુકીછે અને થઈ ચુકશે એ નીશંકછે.

પ્રમાણશીક્ષા-લક્ષ્મી વીજળી જેવી છે. વીજળીનો ઝ-ખકારો જેમ થઇને ઓલવાઈ જાયછે, તેમ લક્ષ્મી આવીને ચાલી જાયછે. અધીકાર પતંગના રંગ જેવોછે. પતંગનો રંગ જેમ ચાર દીવસની ચટકીછે, તેમ અધીકાર માત્ર થોડા કાળ રહી હાથમાંથી જતો રહેછે. આયુષ પાણીના માળ જેવુંછે. પાણીનો હીલોજો આવ્યો કે ગયો તેમ જન્મ પામ્યા. અને એક દેહમાં રહ્યા કે ન રહ્યા. ત્યાંથી જાહેરમાં પડવું પડેછે. કામ ભાગ આકાશમાં ઉત્પન્ન થતાં ઈંદ્રના ધનુષ જેવોછે. જેમ ઈંદ્રધનુષ વર્ષાકાળમાં થઇને ક્ષણવારમાં લય થઈ જાયછે, તેમ યોવનમાં કામના વિકાર કૃણીભૂત થઈ જરા વયમાં જતા રહેછે. ટુંકામાં હે જીવ એ શબ્દની વસ્તુના સંબંધ ક્ષણભરેછે. એમાં પ્રેમ બંધનની શાંકળે બંધાઇને શું રાચવું તાત્પર્ય એ શબ્દનાં અર્થ અને વિનાશીછે. તું અખંડ અને અવિનાશીછે. માટે તારા જેવી નીત વસ્તુને પ્રાપ્ત કર.

સવૈયા ખત્રીશા.

ધનકે કારન બંધવ મારત, ધનકે કારન પ્રીત તુટેર;

ધનકે કારન જીહીં બોલત, ધનકે કારન આપ કુટેરે.
 ધનકે કારન નારહીં આવત, ધનકે કારન સ્નેહ છુટેરે;
 નાનજી મન ખીચાર કીયો એમ, ધનકે કારન રાય કુટેરે. ૧
 ધનકે કારન સત્સહીં ચુકત, ધનકે કારન જાર કરેરે;
 ધનકે કારન ધાત કરે અર, ધનકે કારન કુંપ પરેરે.
 ધનકે કારન ક્ષુધા સહેનીજ, ધનકે કારન શીંધુ તરેરે;
 નાનજી મન ખીચાર કીયો એમ, ધનકે કારન ચોર મરેરે. ૨
 ધનકે કારન નાચત કુદત, ધનકે કારન વૃક્ષ ચઢેરે;
 ધનકે કારન વેઠ કરેનીજ, ધનકે કારન ભાત વઢેરે.
 ધનકે કારન નોકર હોકર, રનમાં જાકર આપ લઢેરે;
 નાનજી મન ખીચાર કીયો એમ, ધનકે કારન વીધા પઢેરે. ૩
 ધનકે કારન નોકર ચાકર, ધનકે કારન દાસ ગુલામા;
 ધનકે કારન મારન મોહન, ધનકે કારન આવત રામા.
 ધનકે કારન દેશ વીદેશહી, ધનકે કારન ત્યાગીત ગામા;
 નાનજી મન ખીચાર કીયો એમ, ધનકે કારન માગત ધામા. ૪
 ધનકે કારન મંતર તંતર, સાધન સાધત હોત હેરાના;
 ધનકે કારન બિખ બજવત, બાહીર જાય બતાવત બાના.
 ધનકે કારન કોટી ઉપાયહી, માન તજી અપમાન લગાના;
 નાનજી મન ખીચાર કીયો એમ, રંકકી જાતકું કેવત રાના. ૫

છંદ કુંડળીયા.

રૂપીયા તુહી રાંકને, પલમાં કરે અમીર;
 ધેનામાં ડાપણુ ધરે, કાયર ને શુરવીર.
 કાયર ને શુરવીર, પલક એકે તું કરતો;
 રાજ રંક ફીકર, રંકપર છતર ધરતો.

કહે નાનજી એમ, હેતથી હરખે હૈયા;
પલમાં કરે અમીર, રાંકને તુહી રૂપૈયા. ૧

રૂપીયાના રાજમાં, ડાહો ડાપણદાર;
એજ કુળ સહુ જન ગણે, મોટપછે ધરનાર.
મોટપછે ધરનાર, ખમા ખમા સહુ કરતા;
જથ વધતો જગમાંહ, ભર્યા ભંડારે ભરતાં.
કહે નાનજી એમ, લાવ લાખેણો લૈયા;
ડાહો ડાપણદાર, રાજમાં તુહી રૂપૈયા. ૨

રૂપૈયાના રૂપમાં, નહીં ખાપણ કે ખોડ;
ધરછીત તો આવી મળે, પુરણ થાયે કોડ.
પુરણ થાયે કોડ, મન ગમતા મન ધાર્યા;
સસ્ત્રધાર જે શુર, હોડ કરતાં પણ હાર્યા.
કહે નાનજી એમ, કોટી ગુણ તુજમાં કૈયા;
નહીં ખાપણ કે ખોડ, રૂપમાં તુહી રૂપૈયા. ૩
રૂપૈયા હોય રોકડા, સગાં સહોદર શુખ;
ફલેશ કુટંબે તે કરે, દુખમાં મોટું દુખ.

દુખમાં મોટું દુખ, અરણમાં પણ અથડાવે;
રણમાં રણસંગ્રામ, શુરા પણ શીશ કટાવે.
કહે નાનજી એમ, રાવ રંક વથ રૈયા;
સગાં સહોદર શુખ, રોકડા હોય રૂપૈયા. ૪

રૂપૈયા રહીત વિષે, મોટું તારું રાજ;
ધડી ધડી ન વીથરે, તુજવીણ સરે ન કાજ.
તુજવીણ સરે ન કાજ, રાજ એવું ફેનાણું;
નર નારી વૃદ્ધ બાળ, જપે નીત નાણું નાણું.

કહે નાનજી એમ, ઈશ અને ઉચરે ઉમૈયા;
માટું તાં રાજ, રહીયત વીધે રૂપૈયા. ૫

રૂપૈયા રહે માનમાં, માટો શુભેદાર;
શાર અને પતશાર પણ, ધરપત નહીં ધરનાર.
ધરપત નહીં ધરનાર, મળે જો ખર્વ નીખર્વ;
અધિકી આશા અમે, સાધન સાધતા સર્વ.

કહે નાનજી એમ, તનુજ મન ચળે તેનૈયા;
માટો શુભેદાર, રહે માનમાંહી રૂપૈયા. ૬

રૂપૈયે રજીયામાણું, ધર શુંદર ધરખાર;
બાપા કરી બોલાવશે, વિશ્વરૂપ બ્યવહાર.
વિશ્વરૂપ બ્યવહાર, જગતમાં જોર અતીશ;
તપથી તપશ્યાકાર, એહ મનથી પણ હમ્મણે.
કહે નાનજી એમ, શાંત ધર્મે શુખ લૈયે;
તૃણા પૂર્ણ ન યાય, અશંખ્યત મેળ રૂપૈયે. ૭

કુહા.

વસુવીનાના નરપ શું, ખલકે જોયો ખ્યાલ;
આગમ બવ આનંદ વધે, પ્રીતે બજ પ્રતીપાળ. ૧

પરનારી વિષે.

પરખારીનો ખાર, મીત્ર કદી નવ કરશે;
પરખારીનો ખાર, કર્યાથી નીશ્ચે મરશે.
પરખારીનો ખાર, માન મરજદ મટાડે;
પરખારીનો ખાર, આખર આપ ધટાડે.
પરખારીના તો ખારથી, અવગુણ વધશે આપના;
નાનજી નીશ્ચયથી કહે, ખુડે બહોતરે બાપના. ૧

લાજ શરમતો જાય, પ્રીતી પરરામા શાયે;
 રંગમાં વધશે રોગ, દામ નવ રશે હાયે.
 ભુંડપ વધતો બારે, કાર વેવારે કળાણો;
 જારતો લવે જાર, ગણી તે એમ ગણાણો.
 પરરામા શુષ્પ તજવીને, નિશ્ચે નાએ નર્કમાં;
 નાંતજ નિશ્ચયથી કહે, શુષ્પ મટાડે સ્વર્ગમાં. ૨
 પરલલનાં ફુષ્પ રૂપ, કુંપ ઊડેરે નાંએ;
 પરલલનાં ફુષ્પ રૂપ, ભુપ પણ ભુંડું બાંએ.
 પરલલનાં ફુષ્પ રૂપ, સ્વરૂપે શંગ ન કરીયે;
 પરલલનાં ફુષ્પ રૂપ, બારે ભુંડો જગ બરીયે.
 પરલલનાં ફુષ્પ અપારછે, તેથી અજગા રીજીયે;
 શુધા શક્તીલને પરહરી, વીજ હજાહજ પીજીયે. ૩
 પર નારી નર્ક દાર, મારથી મોટા પડીયા;
 પર નારી નર્ક દાર, ખાર ખંતીલા લડીયા.
 પર નારી નર્ક દાર, હારછે હઠીલા નરની;
 પર નારી નર્ક દાર, જાર જોખમીછે નરની.
 પર નારી નર્ક દારને, દુખાડે નીમીષ વારમાં;
 શંગ કર્યાયકી સાંભળયું, જોખમ મોટું જારમાં. ૪
 જમી જોડને જર, ધર પણ તેહ તજવે;
 જમી જોડને જર, પરગ્રહ માત કરાવે.
 જમી જોડને જર, નર વર લડતા મોટા;
 જમી જોડને જર, ખરા તે પડતા ખોટા.
 જમી જોડ જરના કારણે, અયડાતાછે અરણુમાં;
 અપર એવુંતો ખલકે રચ્યું, શૃષ્ટિ આખી શરણમાં. ૫

જથે રંગને રાગ, ભાગ્ય પણ થાયે જુડા;
 બવાબધી બઠકે એમ, જેમ વાંદરે ધરમુંડા.
 વિપતી વેઠે વીર, ધીર ધારણ નવ રેશે;
 શહે શિતને તાપ, આપ અધાતુર વેશે.
 પરે પ્રીયા ક્રીયા સુકાવીને, દેખાડે જમ દારને;
 નાંનજી નીશ્ચયથી કહે, જોખમ મોટું જરને ૬
 એક માતેલો શાંઠ, જુઓ મન ગમતું ચરતો;
 અહંપદ ધરી અપાર, બીક કોની નવ ધરતો.
 વિત્તાં વર્ષ અપાર, પાર પુન્યાય ખવાણી;
 ગતિ મતિ વિપરીત, જગમાં વાત જણાણી.
 ધરે ધણીએ વાતજ જણતાં, બેઠો બાંધી બારને;
 માર અતીશે ત્યાં મારીયો, જોખમ મોટું જરને. ૭
 વિખ ભૂમી વિખ બીજ, વિખવેલો ત્યાં વળગ્યો;
 પાત્ર પુરૂષ પણ તેમ, કુટ્યો એવાછે ફણગો.
 ફળીયો શુંદર ફાલ, ફળ પણ ફડાં ફળીયાં;
 દેખી મન લોભાય, રાવ રાણા મન ગળિયાં.
 એ ફળનો અહાર કર્યાયકી, ફુલેભ દેહ તબ્બયછે;
 નાંનજી નિશ્ચયથી કહે, નર્ક બાર પરનારછે. ૮
 હાડ માંથ ને રૂધીર, ચરમ ઉપર તો શાંધી;
 સુત્રાદીકની ધાર, ક્ષાર રૂપી ધરે બાંધી.
 ધરે જાયે મમથાણ, મથાણે મોટા પડીયા;
 રાવ રંક મહેરાણા, જોખ્યા ખલકે નવ જડીયા.
 એ ધર અતીછે અજખામણું, તુરત મોત તરવારછે;
 નાંનજી નીશ્ચયથી કહે, નર્ક બાર પરનારછે. ૯

શીતા રૂપ સ્વરૂપ, ભુપ રાવણ મન ભાળી;
જોગી થેને આપ, રંભા રૂપ નીહાળી.

હરણ કંઈ તતકાળ, કામ કામાતુર રાજ;
ગયું રાજને પાટ, માન મોટપ ગર્હ માજ.
ચાદ ચોકડીનું રાજ્ય તે, ખોયું એવા ખેલમાં;
રાજપાટ કાંઈ નવ રહું, માંખાં છુડી તેલમાં. ૧૦

અપણ નેત્ર આતુર, આતુરતા અંગ જણાવે;
રાવ ભાવ શુભ રીત, ગણામાં બાહુ ધરાવે.
બાલે મીઠા બોલ, તોલ મેર સમ રાખી;
ચરોત્ર કરી સત કોડ, નરવર કાંચી નાંખી.
અપર ધરણી અરી ખલકમાં જોગણી જગતે જગની;
ખાંજીખાંજી કરી અપાડીયા, તોપણ નીશદીન માગતી. ૧૧
ઘડી એકમાં કરે રીથ, ઘડીમાં પ્રીત દુખાડે;
ઘડીમાં અરપે શીથ, ઘડીમાં ભિંપ પછાડે.
ઘડીમાં કેથે કંથ, ઘડીમાં કેથે વીરા;
ઘડીમાં રંગ રથાળ, ઘડીમાં નેણે નીરા.
એક ઘડીયેતો બહુ વધે, નવલો નવલો રંગછે;
પૈસો હર્થ પછી પેખતાં, ભલી પ્રીતીમાં ભંગછે. ૧૨
પંચમ કાળ.

પટાવળીકૃત જન મહાન પંડીત મેરતુગ. અને પરીશીષ્ટ
પર્વકૃત. હેમચંદ્રસુરી કહેછે કે અશ્વની વદી અમાથ એટ-
લે દીપમાળીકા યાને દીવાળીના રોજ છેલ્લા તીર્થકર
ત્રીશજાનંદન મહાવીર સ્વામીએ સ્વર્ગવાસ કર્યા. તેમના
પછી ત્રણ વર્ષ આઠ માસ અને પંદર દીવસ વીત્યા પછે

એટલે અશાઠ વદી ૧ના રોજથી પંચમ આરો સ્થાપીત થયો. તેમનું પ્રમાણ ૨૧૦૦૦ હજાર વર્ષનું છે. વીશેશ શ-મજાણને માટે કાળ ચક્રના બે મુખ્ય ભેદ કર્યા છે. ૧ ઉત્સર્પિણી ૨ અવસર્પિણી અદેકા ભેદના છ છ આરા છે. આધુનીક વર્તન કરી રહેલો આરો. પંચમ કાળ કહેવાય છે. અને તે અવસર્પિણી કાળનો પાંચમો આરો છે. અવસર્પિણી એટલે ઉતરતો કાળ. એ ઉતરતા કાળના પાંચમા આરામાં કેવું વર્તન આ ભરતક્ષેત્રે થવું જોઈએ. તેન માટે સ્તાની પુરુષોએ નીચે પ્રમાણે વીઆરો જણાવ્યા છે.

નિગ્રંથ પ્રવચનપરથી મનુષ્યોની અધા ક્ષીણ થતી જશે. ધર્મના મુળતત્ત્વોમાં મત મતાંતર ઘણા પડશે પાખંડી અને પ્રપંચી મતોનું મંડન થશે જનસમુહની રચો અધર્મી ભ-ણી વળશે. સત્ય દયા ધીમિ ધીમિ પરાભવ પામશે મોહા-દીક દોષોની વૃદ્ધિ થતી જશે દંભી પ્રપંચી અને પાખંડી ગુરુ પુણ્ય રૂપ થશે કુષ્ટ વૃત્તીના મનુષ્યો પોતાના દુઃખમાં કાવી જશે. મીઠા પણ ધુર્તવક્તા પવિત્ર મનાશે. શુધા ખલ્લ ચર્યાદીક શીળયુક્ત પુરુષો મલીન કહેવાશે આત્મીક સ્તાનના ભેદો હણાતા જશે હેતુ વગરની ક્રીયા વધતી જ-શે. અસાનિ ક્રીયા ખડુધા શેવાશે વ્યાકૂળ વિષયોનાં શાં-ધન વધતાં જશે. એકાંતીક પક્ષો સતાધીશ થશે શૃંગાર-થી ધર્મ મનાશે.

અરા ક્ષત્રિયોવિનાં ભૂમિ શોક ગ્રસ્ત થશે નિર્માળ રાજ વંશીઓ વેશ્યાના વિલાસમાં મોહ પામશે. ધર્મ કર્મ અને અરી અષ્ટાંગ રાજનિતી ભુત્તી જશે. અન્યાયની પ્રબળતા

થશે. જેમ લુંટી શકશે તેમ પ્રજાને લુંટશે. પોતે પાપીષ્ઠ
 આચરણો શેવી પ્રજા આગળ તે પજાવતા જશે રાજ્ય
 ખીજને નામે શુન્યતા આવતી જશે નીચ મંત્રીયોના સત્તા
 વધતી જશે એઓ દીન પ્રજાને સુશીને બંડાર ભરવાનો
 રાજાને ઉપદેશ આપશે શીયળ બંગ કરવાનો ધર્મ રાજાને
 અંગીકાર કરાવશે શૌર્યાદીક સદગુણો નાશ કરાવશે મૃગયાદી
 પાપમાં અંધ બતાવશે રાજ્યાધીકારીયો પોતાના અધીકાર
 રથી સહઅગણી અહંપદતા ગ્રહણ કરશે વિપ્રો લાલચુ
 અને લોભીષ્ઠ યઈ જશે સદ વીદ્યા દાટી દશે સંસારી સા-
 ધનોને ધર્મ દુરાવશે કેવળ સ્વાર્થી અને કઠોર હૃદયના ય-
 તા જશે સમગ્ર મનુષ્ય વર્ગની સદ વૃત્તિઓ ધટતી જશે.
 અકૃત અને બર્બર કૃત્યો કરતાં તેઓની વૃત્તિ અટકશે
 નહીં વિવેક વિનયસરજતા ઇત્યાદીક સદગુણો ધટતા જશે
 અનુકંપાને નાંમે હીનતા થશે માતા કરતાં પત્નીમાં અને
 પીતા કરતાં પુત્રમાં પ્રેમ વધશે એક પત્નીવત નીચમ પુર્વક
 પાળનારી સુંદરીયો ધટી જશે સ્નાનથી પવિત્ર ગણાશે.
 ધનથી ઉત્તમ કુળ મનાશે. ગુરૂં શીષ્યો અવળા આજશે
 બીજીનો રસ ધટી જશે સારાંશ કહેવાનો બાવાર્ય એટલોજ
 છે કે ભિન્ન વસ્તુની ક્ષીણતા છે અનેક નીષ્ઠ વસ્તુનું પ્ર-
 બળ છે. છેવટે જૈનધર્માચાર્ય દુપ્પસમા નામે આચાર્ય
 થશે. તેમણે સ્વર્ગાવાસ કર્યા પછે જૈનધર્મ પર અનેક
 આકૃતો આવી પડવાની.

મહાવીર સાસન.

હાલમાં જે સાસન ચાલે છે. તે મમણ બગવંત મહા-

વીરનું પ્રણીત કરેલું છે. ભગવંત મહાવીર મગધદેશના ક્ષત્રિયકુંડ નગરમાં ત્રિશળાદેવી ક્ષત્રાણીની કુંબે, શીધારથ રાજધી જન્મ્યા. મહાવીર ભગવાનના મોટાભાઈનું નામ નંદીવર્ધમાન હતું. મહાવીર ભગવાનની સ્ત્રીનું નામ યશો-મતિ હતું ત્રીશ વર્ષ તેઓ ગ્રહસ્થાશ્રમ પાળી એકાંતીક વિહારે સાડાબાર વર્ષ એકપક્ષ તપાદિક સમ્યકાચારે એમણે અસેષ ધનધાતકી કર્મ બાળીને બશ્મિભૂત કર્યા. અને અનુપમેય કેવળજ્ઞાન, કેવળદર્શન રજ્જુવાલીકા સરી-તાને કીનારે પામ્યા. એકુંદર બહેતિર વર્ષની લગભગ આયુષ ભોગવી. છેવટે શીઘ્ર સ્વરૂપને પામ્યા. ચાલતી ચા-વીશીના એ છેલા જૈનેશ્વર હતા.

એમનું આ ધર્મતીર્થ ચાલે છે. તે ૨૧૦૦૦ હજાર વર્ષ સુધી એટલે પંચમકાળની પુર્ણતા સુધી ચાલશે. એમ ભ-ગવતી સુત્રનાં વાક્ય છે.

વંકજડાયપછીમા એવું ઉત્તરાધ્યયન સુત્રમાં વાક્ય છે એનો બાવાર્થ એટલોજ છે કે, છેલા તીર્થકરના (મહાવીર) શીષ્યો વાંકા અને જડ થશે. તેપરથી પ્રમાણ શીક્ષાએ વીચારે કરતાં આ ધર્મમાં પણ મતમતાંત ધણા પડી જવાનાં એ નીર સંદેહ.

શામાયક.

શામાયિક એ શબ્દની વ્યુત્પત્તિ સમગ્રાચ અને ઇક એ શબ્દોથી થાય છે. સમ એટલે રાગદ્વેષ રહીત મન્યસ્થ પરીણામ આવે એટલે સમભાવનાથી ઉત્પન્ન થતો. જ્ઞાનદર્શન ચા-રીતરૂપ મોક્ષમી માર્ગ હતાદિક બાબ અને ઇક કહેતાં

ભાવ એમ અર્થ યાયછે. એટલે કે જ્યારે કરીને મોક્ષના માર્ગનો લાભદાયક ભાવ ઉપજે. તે સામાયિક. આર્ત રોદ્ધ એ જે પ્રકારના ધ્યાનનો ત્યાગ કરીને દસ મનના, દસવચનના અને બાર કાયાના એ બત્રીશ દોષ રહીત સામાયિક કરવું. હવે એ બત્રીશ દોસ જાણવા અવશ્ય જરૂરછે. પ્રથમાત્ મનના દસ દોષ.

૧ અવિવેક દોષ=સામાયિકનું સ્વરૂપ નહીં જાણવાથી મનમાં એવો તુરંગ ભોડે કે આથી શું ફળ થવાનું હતું. આથી કોણ તર્ક હશે. એવા વીકલપનું નામ.

૨ યથોવાંછા દોષ=પોતે સામાયિક કરેછે. એમ અન્ય મનુષ્યો જાણે તો પ્રશંસા કરે તે ઇચ્છાએ સામાયિક કરે.

૩ ધનવાંછા દોષ=ધનની ઇચ્છાએ સામાયિક કરવું તે.

૪ ગર્વદોષ=મને લોકો ધર્મી કહેછે. અને હું કેવી સામાયિક પણ તેવીજ કરું છઉં.

૫ બયદોષ=હું આવક કુળમાંજન્મ્યોહું. મને લોકો માટા તરીકે માન દેછે અને જો સામાયિક નહીં કરુંતો. કહેશે કે એટલું પણ નથી કરતો એથી નીંદા થશે.

૬ નીદાનદોષ=સામાયિક કરીને તેના ફળથી ધન સ્ત્રી પુત્રાદીક મળવાનું ઇચ્છે તે.

૭ સંશય=સામાયિકનું પરિણામ હશે કે નહીં હોય. એમ સંકલ્પ વિકલ્પ કરે તે.

૮ કષાયદોષ=સામાયિક ક્રોધથી કરવા બેસી જાય. કે કંઈ કારણથી પછી ક્રોધ, માન માયા લોભમાં વૃત્તી ધરે તે.

૯ અવિનયદોષ=વિનય વગર સામાયિક કરે તે.

૧૦ અખહુમાન દોષ=અક્રુતીભાવ અને ઊમંગ સુવંક.
સામાયિક ન કરે તે.

ખહુમાન દોષ. દ્વીતીયે વચનના દસ દોષ.

૧ કુખેલદોષ=સામાયિકમાં કુવચન ખેલવું તે.

૨ સહસાત્કારદોષ=સામાયિકમાં સાહસથી અવિચાર પુ-
વંક વાક્ય ખેલવું તે.

૩ અસદારોપણ દોષ=ખીજને ખોટો ખાધ આપે તે.

૪ નીરપેક્ષ દોષ=સામાયિકમાં શાસ્ત્રના દરકાર વીનાં
વાક્ય ખેલે તે.

૫ સંક્ષેપ દોષ=સુત્રના પાઠ હિત્તાદી ટુંકામાં ખેલી નાખે
અને યથાર્થ બાંખે નહીં તે.

૬ ક્લેશદોષ=કોષથી કંકાશ કરે તે.

૭ વિકથા=ચાર પ્રકારના વિકથા માંડી બેસે તે.

૮ હાસ્યદોષ=કોષની હાંશી મસ્કરી કરે તે.

૯ અશુદ્ધદોષ=સુત્રપાઠ ન્યુનાધિક અને અશુદ્ધ ખેલે તે.

૧૦ મુણ મુણદોષ=ગડગડ ગોઠાથી સુત્રપાઠ ખેલે કે
પોતે પણ પુરું માંડ સમજી શકે.

તૃતીયે કાયાના ખાર દોષ.

૧ અયોગ્ય આશન=પગપરે પગ ચઢાવીને બેસે એ ગુ-
ર્વાદીકનું અવિનય રૂપ આશન.

૨ ચલાશન=ડગ ડગતે આશને બેસી, સામાયિક કરે
અગર વારંવાર બ્યાંધી ઉઠવું પડે તેવે આસને બેસે.

૩ ચલદ્રષ્ટી=કાર્યોત્સર્ગમાં (કાઠિસગ) આંખો અંચળરાખે.

૪ સાવધ ક્રીયાદોષ=કાંઈ પાપક્રીયા કે તેની શંસા કરે તે.

૫ આલંબનદોષ=ભીંતાદીકે ઓઠીગણુ દહાં એસે એથી જ્યાં એઠેલા જંતુની નાશ અને પ્રમાદ થાય તે.

૬ આંકુચન પ્રસારણદોષ=હાથ પગ સંકોચે લાંબા કરે ઈત્યાદીક.

૭ આળશ દોષ=આંગ મરડે ટચાકા વગાડે.

૮ મોટનદોષ=આંગળી વગેરે વાંકી કરે ટચાકા વગાડે.

૯ મલદોષ=ધરડા ધરડ કરી મલ એરે તે.

૧૦ વિમાથણદોષ=ગળામાં હાથ નાખી એસે ઈત્યાદી.

૧૧ નિદ્રાદોષ=ઝોલા ખાવાં નીંદ્રા લેવી ઈત્યાદી.

૧૨ વસ્ત્રસંકોચન=ટાઢ પ્રમુખની ધાર્તીથી વસ્ત્રથી શરીર સંકોચે એમ ખત્રીશ દુષણ રહીત શામાયક કરવી. પાંચ અતીચાર ટાળવા.

ખાર ભાવના.

૧ અનિત્ય ભાવના=શરીર, વૈભવ, લક્ષ્મી, કુટુંબ, પરીવારાદીક સર્વ વિનાશીછે. જીવનો મુળ ધર્મ અવિનાશીછે. એમ ચીતવવું તે.

૨ અચરણ ભાવના=સંસારમાં મરણ થાયે જીવને ચરણ રાખનાર કોઈ નથી. માટે એક શુભ ધર્મનું ચરણ જ શક્તિ છે. એમ ચીતવવું તે.

૩ સંસારભાવના=આ આત્માએ સંસાર સમુદ્રમાં જમણ કરતાં કરતાં સર્વ બવ કીધાંછે. એ સંસારી જંજીરથી હું ક્યારે છુટીશ. એ સંસાર મારો નથી હું મોક્ષમય છું એમ ચીતવવું તે.

૪ એકલ ભાવના=આ મારો આત્મા એકલોછે. તે એ.

કલો આઓછે. એકલો જશે પોતાનાં કરેલાં કર્મ એકલો ભાગવશે અંતઃકરણથી એમ ચીંતવવું તે.

૫ અન્યત્વભાવના=આ સંસારમાં કોઈ કોઈનું નથી એમ ચીંતવવું તે.

૬ અશુચીભાવના=આ શરીર અપવિત્ર છે. મળમુત્રની આણ છે. રોગજરાનું નિવાસ ધામ છે. એ શરીરથી હું ન્યારો છું એમ ચીંતવવું તે.

૭ આમયભાવના=રાગદ્વેષ અસ્તાન મીઠ્યાત્વ ઇત્યાદીક સર્વ આમય છે એમ ચીંતવવું તે.

૮ સમ્પરેભાવના=જ્ઞાનધ્યાનમાં પ્રવર્તમાન થઈને જીવ નવા કર્મ બાંધે નહી તે.

૯ નિર્જરાભાવના=જ્ઞાનસહિત ક્રિયા કરવી તે નિર્જરાનું કારણ છે. એમ ચીંતવવું તે.

૧૦ લોકસ્વરૂપભાવના=ચૈદ્રાજલોકનું સ્વરૂપ વિચારવું તે

૧૨ બાધકુલ્લભાવના=સંસારમાં બમતાં આત્માને સમ્યક્જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ પ્રાપ્ત થવી કુલ્લભ છે. વાસમ્યક્જ્ઞાન પામ્યો તો ચરિત્ર સર્વ વિરતિ પરિણામ રૂપ ધર્મ પામવો કુલ્લભ છે તે.

૧૨ ધર્મકુલ્લભ ભાવના=ધર્મના રૂપરેશક તથા શુદ્ધ શાસ્ત્રના બાધક એવા ગુરુ અને એવું મળવું મળવું કુલ્લભ છે એમ બાર ભાવનાઓ વૈરાગી અને આત્મહિતૈષી વિષયોની શુદ્ધતા થવાને માટે અવશ્ય કરી બણવાની જરૂર છે.

સત્ ધર્મતત્ત્વ.

અનાદિકાળથી કર્મજનનના બંધનથી આ આત્મા સંસારમાં રજાયા કરેછે. સમયમાત્ર પણ તેને ખરું સુખ નથી. અવોગતીને એ શેઆ કરેછે. અને અવોગતીમાં પડતા આત્માને ધરી રાખનાર જે વસ્તુ તેનું નામ ધર્મ એ ધર્મ તત્ત્વના સર્વજ્ઞ ભગવાને બીજા બીજા ભેદ કહ્યાછે. તેમાંના મુખ્ય બેછે ૧ વ્યવહાર ધર્મ ૨ નિશ્ચય ધર્મ.

વ્યવહાર ધર્મમાં દયા મુખ્યછે. ચાર મહાવૃત્તો પણ દયાની રક્ષા વાસ્તેછે. દયાના આઠ ભેદછે.

૧ દ્રવદયા-કોઈપણ કામ કરવું તેમાં યત્નાપૂર્વક જીવરક્ષા કરીને કરવું તે.

૨ ભાવદયા-ખીજા જીવને દુર્ગતી જતો દેખીને અનુકંપા શ્રુદ્ધીથી ઉપદેશ આપવો તે.

૩ સ્વદયા-આ આત્મા અનાદિકાળથી મિથ્યાત્વથી ગૃહાયોછે, તત્ત્વ ખામતો નથી. જીનાત્તા પાળી શકતો નથી. એમ આંતરીકધર્મમાં પ્રવેશ કરવો તે.

૪ પરદયા-છકાય જીવની રક્ષા કરવી તે.

૫ સ્વરૂપદયા-સુક્ષ્મવિવેકથી સ્વરૂપ વિચારણા તે.

૬ અનુબંધ દયા-ગુરુ કે શીક્ષક શિષ્યને કડવાં કૃત્રિયથી ઉપદેશ આપે એ દેખાવમાં તો અયોગ્ય લાગેછે. પરંતુ પરિણામ કરેણાનું કારણ છે.

૭ વ્યવહાર દયા-ઉપયોગ પૂર્વક અને વિધિપૂર્વક જે દયા પાળવી તે.

૮ નિશ્ચય દયા-શુદ્ધ સાધ્ય ઉપયોગમાં એકતા બાવ

અને અભિઃ ઉપયોગ તે.

એ આઠ પ્રકારના દયાવડે કરીને બ્યવહાર ધર્મ ભગવાને કહેછે. એમાં સર્વ જીવનું સુખ સંતોષ અભયદાન એ સદ્ગુણ વિચાર પુર્વક જ્ઞેતાં આવી જાયછે.

જાણે નિશ્ચય ધર્મ-પોતાના સ્વરૂપની જમણા ટાળવી. આત્માને આત્મ ભાવે ઓળખવો. આ સંસાર તે મારો નથી. અ વિગેરે નિશ્ચય ધર્મનું સ્વરૂપ છે.

જેમાં કોઈ પ્રાણીનું કુખ અહિત કે અસંતોષ રહ્યોછે. ત્યાં દયા નથી. અને દયા નથી ત્યાં ધર્મ નથી. અર્હંત ભગવાનનાં કહેલાં ધર્મતત્ત્વથી સર્વ પ્રાણી અભય થાયછે.

॥ વાલાવબોધ કકો :

ઉન્મઃ સીધંઃ આ આ ઇ ઈ ઉ ઊ

રુ રૂ એ એ ઓ ઔ અં અઃ

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ છ જ ઝ ઞ ટ

ઠ ડ ઢ ણ ત થ દ ધ ન પ ફ

બ ભ મ ય ર લ વ સ ષ

શ હ શ્રી જ્ઞઃ ૧॥

મહેર ખામર.

૧ ગોન્ડળ જૈત પ્રમોધ-માશીક ગોપાનીયું જેની અંદર ધર્મની બાબતના સરલતાથી સમજાય તેવા ગદ્ય પદ્યાત્મક વિષય શીવાય. આ શંઘાડાના મુનીશ્વર તથા મહા સતીયો અત્યો અત્ય સ્થળે બિરાજતાં હશે તેની વ્યવસ્થા પૂર્વક નોંધ વીગેરે. વાર્ષિક લવાજમ પોષ્ટિજ સહીત રૂ. ૨) ઓછામાં ઓછાં ચારશો ગ્રાહકો થયે ગોપાનીયું બહાર પાડવામાં આવશે.

૨ દેવેન્દ્રદીપમાળા બોળે ભાગ-પ્રથમ ભાગથી અમણા કદનું પુસ્તક તૈયાર છે. જેમાં ખરો ધર્મતત્વની સમજ સડકના સુરાહ પ્રમાણે બતાવવામાં આવી છે. કીંમત પોષ્ટિજ સહીત માત્ર રૂ. ૦-૮-૦ ઓછામાં ઓછાં સો ગ્રાહક થયે પ્રસીદ્ધ કરવામાં આવશે.

૩ રમજ-જ્યોતીષમાં રામમાણ, ખરાતત્વ રૂપી આ-બેહુબ ચીતાર-જેની અંદર મુખ્યપણે પ્રશ્નકારનું ધારેલું પ્રશ્ન તાત્કાળીક કરી શકાય તેવું પાસાનું ગણીત સેકડો વર્ષનો આગમીક પણ નીર્ણય કરવાનું સામર્થ્ય વીગેરે અ-નેક વિષયનું અમત્કારી પુસ્તક જેવા પોષ્ટિજ અચીત ખાત્રી થઈ જવાની એટલે વધારે પ્રગંથા કરવા પ્રયોજન નહીં. કેમકે સાહેબો સૂરજ છાંયડે ઢાંક્યો છાનો રહેવાનો નથી. માટા કદનાં ૨૦૦ પૃષ્ઠથી બરપુર કીંમત પોષ્ટિજ શુદ્ધાં રૂપીયા ૨). બાળકગ્ન નિષેધક શતશાઈ કીંમત ૩ આના.

સંવત ૧૯૪૬ની સાલનો આગમીકપણે ખરો શોધો કોટેલો નીર્ણય જેમાં બારે માશની વીગત શુદ્ધાંત ફળ સોં-ધાઈ મોંઘાઈ વર્ષાદ વીગેરેના તાત્પર્ય શીવાય બીજી જો-તીષ સંબંધી કેટલીએક જાણવા જોગ બાબત કીંમત ૦-૪-૦.

ઉપરના પુસ્તકમાંથી ગમેતે જાતનું પુસ્તક સુસેષુ સાહે-બોને રાખવાની ઈચ્છા હોય તેમણે મારા શીરનામાથી. ધોરાજી મુકામે શા. મોતીચંદ ઝીણાની દુકાને પત્ર લખવો. કીંમત પ્રથમથીજ લેવા ડરાવ કરવામાં આવ્યો છે. નાટપેટ પત્ર લખવા મહેરખાનોએ તસ્દી લેવાની નથી.

શા. નાનજી કરમચંદ.

